

Aan de Minister van Veiligheid en Justitie
De heer mr. I.W. Opstelten
Postbus 20301
2500 EH Den Haag

Handwritten signature in red ink

Ministerie van Justitie
DFOB/DIV/OAB/AL-OD

Dossier *W. 4026/11-1-11-11-11*

Datum **06 FEB. 2012**

Nummer *11-1-11-11-11*

Ambt. *11-1-11-11-11*

Dinsdag 6 februari 2012 10:13

aan *[Handwritten name]*

Den Haag, 2 februari 2012
Doorkiesnummer:
Faxnummer:
E-mail:

Betreft: concept-wetsvoorstel Wijziging van het Wetboek van Strafrecht, het Wetboek van Strafrecht BES, en enkele andere wetten in verband met de strafbaarstelling van het financieren van terrorisme (strafbaarstelling financieren van terrorisme)

Zeer geachte heer Opstelten,

Bij brief van 15 november 2011 heeft u de Nederlandse Orde van Advocaten verzocht te adviseren over het hierboven genoemde concept-wetsvoorstel.

De Algemene Raad heeft het concept-wetsvoorstel voorgelegd aan zijn Adviescommissie Strafrecht die bijgaand advies heeft uitgebracht. De Algemene Raad sluit zich aan bij de overwegingen van de Adviescommissie en verzoekt u deze bij de verdere voorbereiding van de wijziging te betrekken.

Met de meeste hoogachting,
namens de Algemene Raad,

Handwritten signature in black ink

algemeen secretaris

Bijlage

Bezoekadres
Neuhuyskade 94
2596 XM Den Haag
Tel. 070 - 335 35 35
Fax 070 - 335 35 31

Postadres
Postbus 30851
2500 GW Den Haag

Preadvies

van de

Adviescommissie Strafrecht

inzake

Wijziging van het Wetboek van Strafrecht, het Wetboek van Strafrecht BES, en enkele andere wetten in verband met de strafbaarstelling van het financieren van terrorisme (strafbaarstelling financiering van terrorisme)

Inleiding

Het wetsvoorstel beoogt een autonome strafbaarstelling van het financieren van terrorisme in het Nederlandse Wetboek van Strafrecht alsmede in het Wetboek van Strafrecht BES op te nemen. Tevens wordt de gelegenheid aangegrepen om enkele vermeende "inconsistenties" in de huidige wettelijke regeling te verhelpen. Het wetsvoorstel geeft aanleiding tot de volgende opmerkingen

Voorgesteld art. 385e Sr

In Artikel I, onderdeel E wordt voorgesteld een nieuw artikel 385e Sr te introduceren. Het voorgestelde artikel voorziet in strafverzwaring ten aanzien van de misdrijven omschreven in de artikelen 385a t/m 385d Sr indien zo'n misdrijf met een terroristisch oogmerk is begaan. De toelichting meldt – conform de voorgestelde wettekst – dat wordt voorzien in strafverzwaring.

Kennelijk heeft de minister daarbij het huidige artikel 415a Sr over het hoofd gezien. Deze bepaling is ingevoegd bij de Wet terroristische misdrijven (Stb. 2004, 290) en laatstelijk gewijzigd bij de Wet herijking strafmaxima (Stb. 2006, 11). De tekst van het voorgestelde artikel 385e Sr is gelijkkluidend aan het geldende artikel 415a Sr. In de gewenste strafverzwaring is dus reeds voorzien.

Ook in artikel 83, onderdeel 2°, Sr staat artikel 415a al vermeld. Het voorgestelde Artikel I, onderdeel B is daarmee eveneens overbodig.

Voorgesteld art. 399e Sr BES

Het zelfde doet zich voor ten aanzien van het voorgestelde artikel 399e Sr BES. Het voorgestelde artikel is gelijkkluidend aan het reeds bestaande artikel 430a Sr BES. Ook in artikel 84a, onderdeel 2°, Sr BES is artikel 430a Sr BES al opgenomen. Ook het voorgestelde Artikel II, onderdelen B en E, is daarmee overbodig.

Voorgesteld artikel 421 Sr

De kern van het wetsvoorstel is het in Artikel I, onderdeel F voorgestelde artikel 421 Sr. Volgens de voorgestelde tekst van deze bepaling is strafbaar degene die *“zich of een ander middelen of inlichtingen verschaft, dan wel opzettelijk voorwerpen verwerft, voorhanden heeft of aan een ander verschaft, die geheel of gedeeltelijk, onmiddellijk of middellijk, dienen om geldelijke steun te verlenen aan het plegen van een terroristisch misdrijf of een misdrijf ter voorbereiding of vergemakkelijking van”* een terroristisch misdrijf (lid 1 onder a.) dan wel een in het bijzonder aangeduid strafbaar feit (lid 1 onder b.).

Opmerkelijk is, dat de voorgestelde tekst slechts ten aanzien van het *verwerven, voorhanden hebben of aan een ander verschaffen van voorwerpen* een opzetbestanddeel kent. Deze gedragingen moeten opzettelijk zijn begaan, wil sprake zijn van strafbaarheid. De voorgestelde tekst stelt geen (uitdrukkelijke) opzeteis, waar het betreft het *zich of een ander verschaffen van middelen of inlichtingen*. Voor de duidelijkheid zou het bestanddeel “opzet” hier uitdrukkelijk moeten worden toegevoegd.

Prangender is het ontbreken van een uitdrukkelijk wetenschapsvereiste waar het betreft het doel of de bestemming van de voorwerpen, middelen of inlichtingen die worden verschaft. Volgens de voorgestelde tekst behoeft voor strafbaarheid geen wetenschap van het doel of de bestemming van de voorwerpen etc. te bestaan. Iets gechargeerd brengt dit met zich dat de behulpzame burger, die een medeburger de weg wijst naar een gebouw of locatie, strafbaar is onder het voorgestelde artikel 421 Sr, indien mocht blijken dat de persoon die hij zo vriendelijk de weg heeft gewezen vervolgens op de plaats van bestemming een terroristisch misdrijf begaat.

Dat dit niet de bedoeling is van de minister, blijkt uit par. 3.3 van de concept toelichting:

“De financieringshandelingen hebben tot doel het verlenen van geldelijke steun aan het plegen van een terroristisch misdrijf of een misdrijf ter voorbereiding of vergemakkelijking van een terroristisch misdrijf, of een van de andere genoemde misdrijven. Het opzet van de dader zal op verwezenlijking van dit doel moeten zijn gericht.”

De voorgestelde tekst van artikel 421 Sr behoeft dan ook aanscherping, om de kennelijke bedoeling van de minister correct te verwoorden. Daartoe kan aansluiting worden gevonden in de “Interpretative Note bij Speciale Aanbeveling II” van de FATF – de notitie die ten grondslag heeft gelegen aan het voorliggende wetsvoorstel. Volgens deze “Interpretative Note” dient het misdrijf financieren van terrorisme zich uit te strekken tot personen die zich opzettelijk fondsen etc. verschaffen etc., *“met de wederrechtelijke bedoeling dat deze worden gebruikt of in de wetenschap dat ze worden gebruikt, geheel of gedeeltelijk, om terroristische daden te verrichten...”* In de transponeringstabel (“Nr. 3”) op p. 11 van de concept toelichting wordt ten onrechte geen aandacht besteed aan dit uitdrukkelijke wetenschapsvereiste in de “Interpretative Note”.

De “wederrechtelijke bedoeling of wetenschap” waar de “Interpretative Note” van spreekt, zou in het Nederlandse begrippenkader vertaald dienen te worden met oogmerk respectievelijk wetenschap. De tekst van de voorgestelde bepaling zou daarom als volgt dienen te luiden (waarbij de toevoegingen zijn onderstreept):

“a. hij die zich of een ander opzettelijk middelen of inlichtingen verschaft, dan wel opzettelijk voorwerpen verwerft, voorhanden heeft of aan een ander verschaft, wetende dat die geheel of gedeeltelijk, onmiddellijk of middellijk, dienen om geldelijke

steun te verlenen aan het plegen van een terroristisch misdrijf of een misdrijf ter voorbereiding of vergemakkelijking van een terroristisch misdrijf;
b. hij die zich of een ander opzettelijk middelen of inlichtingen verschaft, dan wel opzettelijk voorwerpen verwerft, voorhanden heeft of aan een ander verschaft, wetende dat die geheel of gedeeltelijk, onmiddellijk of middellijk, dienen om geldelijke steun te verlenen aan het plegen van een van de misdrijven omschreven in etc."

Nu de Hoge Raad in algemene zin heeft overwogen dat het bestanddeel "wetende dat", behoudens aanwijzingen in de wetsgeschiedenis van het tegendeel, óók door middel van zgn. voorwaardelijk opzet kan worden bewezen (HR 30 mei 2008, NJ 2008, 318), doen deze aanvullingen niet af aan hetgeen in par. 3.3 van de concept Memorie van toelichting omtrent het voorwaardelijk opzet is gemeld.

Amsterdam, 23 januari 2012

Adviescommissie Strafrecht

Mr. C. van der Kleven, voorzitter,

samen met de, mr. R. Groes-Hoogenboom, secretaris